

למה הם שונים

החרדים והחברה בישראל

מאת

הרב מרדכי דוד נויגרשל

בהוצאת

יהדות מזוית שונה

©

כל הזכויות שמורות

יהדות מזוית שונה בע"מ

972-2-5816573

mnoy1@neto.bezeqint.net

www.mnoy.net

עיצוב והפקה

חיים חוברה

תוכן הענינים

5	פתיחה -
9	פרק א - כפיה דתית
17	פרק ב - ה'אלימות החרדית'
23	פרק ג - חוקה למדינה
29	פרק ד - היחס למגילת העצמאות
33	פרק ה - כשחוקי האדם סותרים את חוקי האלוקים
37	פרק ו - מיהו יהודי
47	פרק ז - נישואין וגרושין
55	פרק ח - גיור כהלכה
61	פרק ט - היחס לרפורמים ולקונסרבטיבים
83	פרק י - חוק החזיר
87	פרק יא - שבת במדינת ישראל
97	פרק יב - קבורה יהודית וקבורה חילונית
103	פרק יג - היחס לבתי קברות עתיקים
109	פרק יד - ניתוחי מתים והשתלת אברים
117	פרק טו - הפלות מלאכותיות
121	פרק טז - המתות חסד

פרק יז - פרסומת לא מהוגנת	127
פרק יח - היחס לחוק הישראלי ולבתי המשפט	133
פרק יט - גיוס בנות	137
פרק כ - שרות לאומי לבנות	141
פרק כא - גיוס בני ישיבות	145
פרק כב - ימי הזכרון הממלכתיים	181
פרק כג - תפילה לשלום המדינה	187
פרק כד - הכשרות הממלכתית ובעיותיה	191
פרק כה - מה לרבנים ולפוליטיקה?	195
פרק כו - שאלות נפוצות בקיצור	199
אפילוג	207

פתיחה

אין ספק כי מדינת ישראל נמצאת במצב מלחמה.

אין שבוע בלא מערכה חדשה, גם כשאינן סיבות למערכות חדשות, תמיד ניתן לשוב אל הישנות. מלחמה זו היא מעין 'מלחמת מצוה' והכל משתתפים בה. זו מלחמה שאין בה מנצחים, יש בה רק מפסידים.

אין הכונה למלחמה עם מדינות ערב או עם הטרור הפלשתינאי, במלחמות אלה יש הפוגות. ב'מלחמה' אודותיה נדון בספר זה אין הפוגה, הצדדים אינם מתעייפים לעולם.

כונתנו כמובן ל'מלחמת השיחרור' שמנהל הרוב החילוני 'המיוסר והמעונה', נגד הכובש הדתי-חרדי ה'משתלט' על כל שטחי החיים...

ואכן, זר כי יקלע למדינת ישראל, יטה אוזן לנאמר בכלי התקשורת השונים הרשמיים והאחרים, יחוש כי נקלע שלא ברצונו לזירת קרב מתמשכת. נראה יהיה לו כי המדינה נמצאת על סף התפוצצות חברתית.

הדיווחים על המחלוקות הרבות והויכוחים השונים המקיפים כמעט את כל שטחי החיים במדינת ישראל, סיגנון הדיבור והכתבות המשתלחות באלימות מילולית שאינה יודעת גבולות, הקריקטורות הממלאות את העיתונים, שלא היו מבישות את הגרועים שבאנטישמיים מתקופות החושך השונות, כל אלה יוצרים רושם כפול:

א. הדתיים הינם הבעיה של מדינת ישראל.

ב. אין פינה שאינם מנסים להשתלט עליה, על אפו ועל חמתו של 'הרוב החילוני' המתנגד להם.

ואולם, למרות שהרושם הנוצר הוא שרוב אזרחי המדינה תומכים במאבק זה, והפוליטיקאים ודובריהם העיתונאים מבטאים את הלך הרוח הכללי (כך לפחות אמור היה הדבר להיות), המציאות שונה לחלוטין.

חברי כנסת נלהמים אוהבים לדבר בשם ה'רוב' בשלחם חרצובות לשונם בלהט נגד התורה ושומרי מצוותיה, ורואים בעובדה שרוב חברי הכנסת אינם דתיים,

הוכחה לכך שאכן רוב העם תומך בהשקפותיהם החילוניות.¹

מבט מעמיק יותר מגלה תמונת מצב שונה בתכלית.

בשנת 1985 התפרסם מחקר הנקרא 'דו"ח גוטמן'. דו"ח זה עוסק בסקר שנערך במטרה לבדוק את יחס הציבור הישראלי למסורת היהדות. מסקנותיו טופחות להנחות הנ"ל על פניהן. מתוך הסקר עולה כי למעלה מ-85% מאזרחיה היהודים של המדינה נוהגים במנהגים מסורתיים מסוימים, רוב מוחלט רואים עצמם כמסורתיים במידה זו או אחרת, בעוד ש-70% מגדירים עצמם כ'מסורתיים'.

במפגשי הרבים עם בני הציבור החילוני הרחב לסוגיו השונים, לא נתקלתי ברבים המזדהים עם המאבקים האנטי דתיים האלימים, בסגנון בו הם מופיעים בתקשורת ובפוליטיקה הישראלית.

והשאלה עולה מאליה: כיון שכך, מדוע קולם לא נשמע?

האמת היא שאף כי ברור שאין אנו ראויים לאשמות שטפלו עלינו וליחס לו אנו זוכים מזה יובל שנים, ברור כי רבים מאלה שלא יקבלו דעתנו בנושאים השונים, יוכלו להבינם ולכבדם משיוסברו כראוי.

אף על פי כן הדבר טרם התרחש, שכן מעולם לא הוצגה כראוי השקפת היהדות שומרת התורה בפני הציבור הרחב. הציבור לא קיבל את ההסברים הנחוצים בנושאים העומדים על הפרק, בשפה המובנת לו.

מאידך, לפחות לגבי חלק מהנושאים השנויים במחלוקת נדרש הציבור לותר ולהקריב קורבנות מסוימים, חלקים אחרים נראים לו מיושנים ולא מתאימים לעידן המודרני. מה פלא אפוא שהוא מתקומם?

ספר זה הוא חלק ממאמץ שנעשה למלא חסר זה. אנו נעלה את מכלול הנושאים הבעיתיים או הבעיתיים כביכול העולים על שולחן הדיונים חדשים לבקרים, ננתחם ונסבירם בצורה אוביקטיבית, ללא משוא פנים.

מי יתן ויהיו הדברים לעזר, הן לאלה הנמנים על המחנה הלא דתי ומעוניינים להכיר את השקפת הציבור הדתי לאשורה, הן לאלה הנמנים על הציבור הדתי לגוניו ושואלים את אותן שאלות עצמן, והן לאותם אישים דתיים העוסקים

1 במהלך ספרנו נטפל בשאלה מדוע רוב העם תומך במפלגות חילוניות, שלפחות לחלקן מצע אנטי דתי, אם הוא עצמו אינו כזה.

בהסברה ומעונינים לקבל לידיהם ריכוז של הנושאים המדוברים וללבן את התשובות על השאלות, כדי לקיים בעצמם 'שאם ישאלך אדם דבר, אל תגמגם ותאמר אלא אמור לו מיד' (קידושין, ל, א).

אין זה סוד כי ההשקפה הרווחת אודות הכפיה הדתית והאקלים הקשה שנוצר, מרחיקים רבים לא רק מהציבור הדתי ככלל ומהאדם הדתי בפרט, אלא גם מתורת ישראל וממסורת היהדות.

אם ספר זה יתרום להבהרת הערפל ולשיפור האורה – והיה זה שכרי.

בפתח דברי אודה לכל אלה שמתורתם למדתי ומרעיונותיהם הושפעתי. כל אחד מהם ראוי להבעת תודה אישית בפני עצמו, אלא שלא אוכל לפרטם כי רבים הם.

מרדכי דוד נויגרשל